

Diagnoza stanu zagrożenia problemami alkoholowymi oraz narkomanią występującymi w gminie Oleśnica z komentarzem.

Diagnoza stanu zagrożenia problemami alkoholowymi oraz narkomanią występującym w gminie Oleśnica powstała w oparciu o dane pozyskane od jednostek działających w obszarze pomocy rodzinie oraz o profesjonalną diagnozę przeprowadzoną wśród dzieci i młodzieży przy użyciu CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw, a tym samym jest pomocny do prawidłowej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki.

Sytuacja demograficzna i społeczna

Gmina Oleśnica zajmuje powierzchnię 53,38 km². Zamieszkała jest przez 3867 mieszkańców (wg. statystyki GUS z dnia 31.12.2018 r), co powoduje zagęszczenie 76 osób na km². Na terenie gminy znajduje się : Urząd Miasta i Gminy, Kościół, Publiczna Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego, Przedszkole Gminne im. Św. Jana Pawła II, Samodzielny Gminny Ośrodek Zdrowia, Miejsko- Gminna Biblioteka Publiczna.

Liczba rodzin objętych pomocą na przestrzeni kilku lat: (w tym rodzin z problemem alkoholowym) z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w :

2015 roku skorzystało 169 rodzin, w tym 26 z problemem alkoholowym,

2016 roku skorzystało 177 rodzin, w tym 56 z problemem alkoholowym,

2017 roku skorzystało 167 rodzin , w tym 26 z problemem alkoholowym,

2018 - skorzystały 164 rodziny w tym 23 rodziny w których występuje problem alkoholowy.

Liczba osób objętych pomocą pozostaje na podobnym poziomie, jednakże dane pokazują, że problem jest cały czas aktualny i wymaga systematycznego monitorowania z jednej strony, z drugiej natomiast wsparcia dla osób z problemem alkoholowym jak i ich rodzin

(osób współuzależnionych). Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z uzależnionymi klientami zawiera kontrakty dotyczące podjęcia leczenia odwykowego. Rodziny niewydolne wychowawczo, obarczone uzależnieniami, na wniosek lub w drodze postanowienia sądu obejmowane są wsparciem członków GKRPA i asystenta rodziny. Ponadto takie rodziny i osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej objęte są poradnictwem psychologicznym

Przemoc w rodzinie na przestrzeni kilku lat:

2015 rok – założono 16 niebieskich kart

2016 roku – założono – 6 niebieskich kart

2017 roku założono – 9 niebieskich kart

2018 rok – założono 8 niebieskich kart,

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni 4 lat o połowę zmalała ilość zakładanych niebieskich kart. Jednakże przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niezwykle trudnym do zbadania ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając, dlatego też należy systematycznie monitorować zjawiska związane z przemocą.

Alkohol wśród osób dorosłych

Analizując dane GKRPA można zauważyć iż problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi jeden z poważniejszych problemów w Gminie. Na przestrzeni 4 lat znacznie wzrosła liczba osób skierowanych do GKRPA. Wzrosła też ilość posiedzeń grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego.

GKRPA przeprowadziła rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi :

2015 rok – 20 rozmów indywidualnych , 6 wniosków skierowanych do sądu,

2016 rok – 21 rozmów indywidualnych, 4 wnioski skierowane do sądu, 6 posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego

2017 rok – 19 rozmów indywidualnych i, 4 wnioski skierowane do sądu, 9 posiedzeń grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego

2018 rok – 52 rozmowy indywidualne , 3 wnioski do sądu, 26 posiedzeń grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego

Zauważyć można tendencję malejącą jeżeli chodzi o ilość wniosków kierowanych do sądu, prawdopodobnie wynika to ze wzrostu kompetencji członków GKRPA oraz funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego i pracy psychologa. Wiedza i umiejętności skutecznej motywacji do podjęcia leczenia dobrowolnego powodują zarówno oszczędności finansowe jak i przynoszą lepsze efekty w leczeniu osób uzależnionych.

Stan ładu i porządku na terenie gminy.

Stan po spożyciu alkoholu często jest determinantem zachowań niezgodnych z zasadami współżycia społecznego, a nawet godzących w porządek prawny. Policja odnotowała następującą ilość zakłóceń ładu i porządku publicznego

2015 rok – 8 interwencji

2016 rok – 45 interwencji

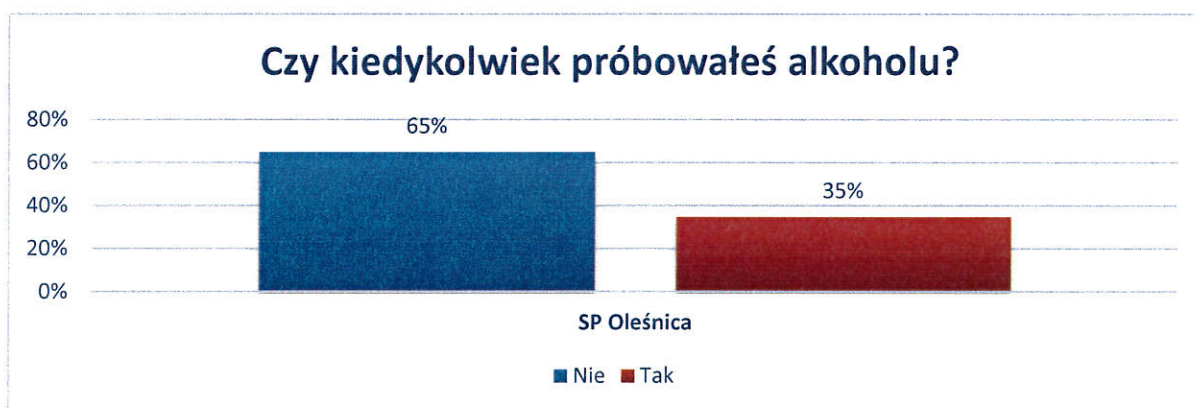
2017 rok – 13 interwencji

2018 r – 13 interwencji

Fakty powyższe wskazują na konieczność prowadzenia szeroko zakrojonej profilaktyki skierowanej do ogółu mieszkańców gminy np. lokalne kampanie, audycje w mediach itp.

Substancje psychoaktywne - alkohol

W szkole podstawowej w Oleśnicy inicjację alkoholową ma za sobą aż 35% uczniów.

Najczęściej deklarowanymi okolicznościami inicjacji alkoholowej uczniów w szkole podstawowej w Oleśnicy są towarzystwo rodziny (16%) oraz spotkanie ze znajomymi (11%).

5% deklaruje spożycie alkoholu na dyskotecie. Dla młodzieży najważniejszą społeczną grupą odniesienia są rówieśnicy. Dlatego warto to wykorzystać i wprowadzić do szkół profilaktykę rówieśniczą, podczas której przeszkolona część młodzieży podczas zajęć warsztatowych, przekazuje rówieśnikom odpowiednią wiedzę i umiejętności. Dobrym kierunkiem będzie przeprowadzanie warsztatów edukacyjnych dla rodziców, a także organizowaniu akcji profilaktycznych.

Aż 9% uczniów spożywało do tej pory piwo, 4%. Być może wynika to z faktu, że piwa nie traktują jako „typowego” alkoholu i należałoby uświadamiać zarówno dzieci, młodzież jak i osoby dorosłe, które też często uważają, iż piwo to nie alkohol.

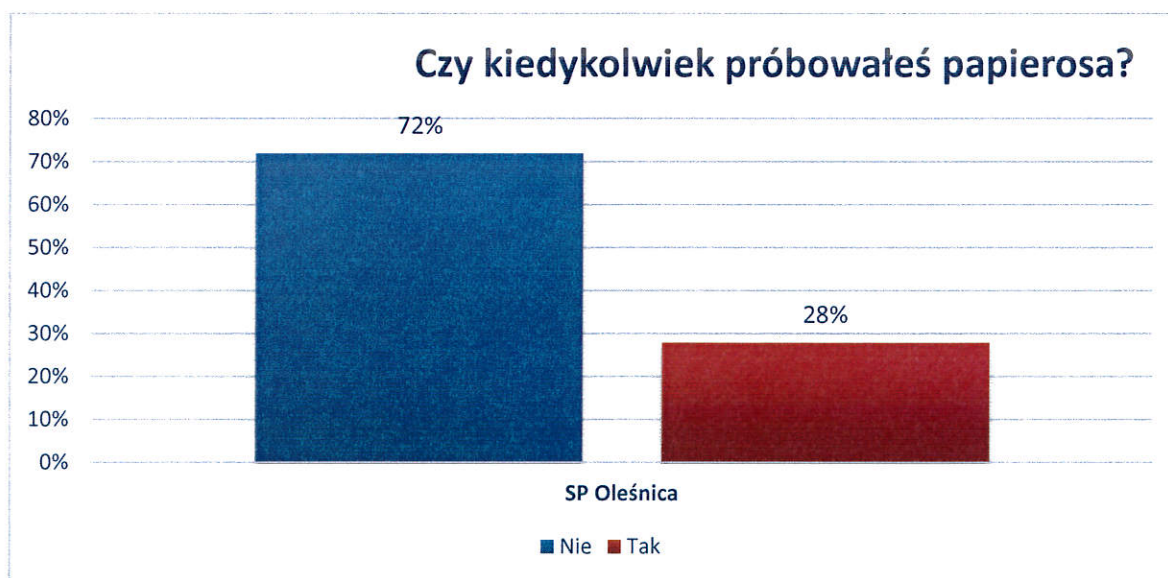

Aż 24% uczniów ocenia zakup alkoholu jako raczej lub bardzo łatwy. Może to oznaczać, że oni lub ich rówieśnicy mogą być klientami w punktach sprzedaży alkoholu. W związku z powyższym zasadne jest prowadzić cykliczne szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych, które dostarczą niezbędnej wiedzy dotyczącej wpływu alkoholu na młody organizm oraz wyposażą w umiejętności asertywnej odmowy.

Substancje psychoaktywne – papierosy.

Inicjację nikotynową ma za sobą aż 28% uczniów szkoły podstawowej w Oleśnicy.

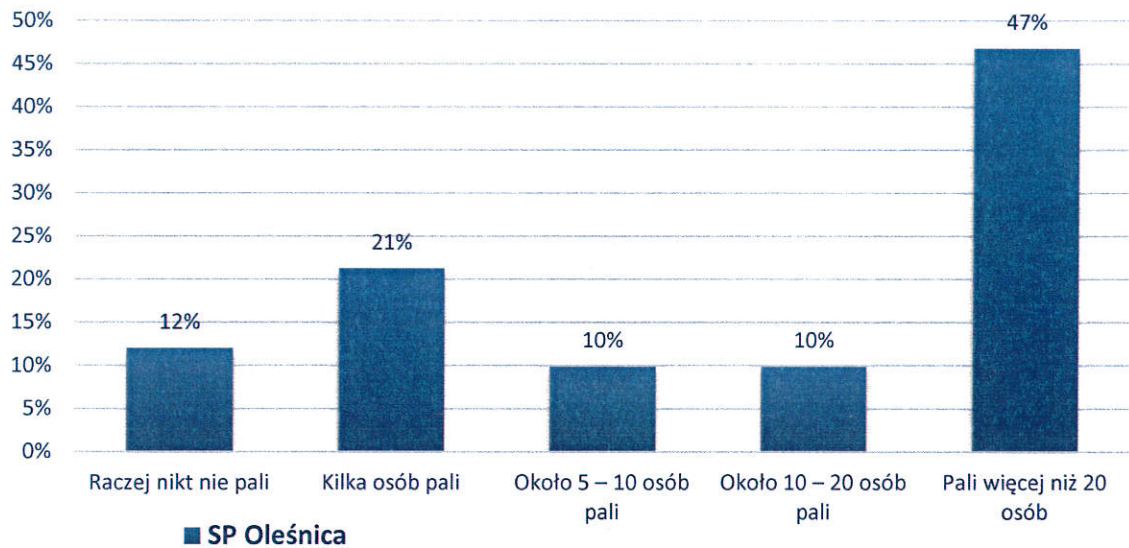

Uczniowie swój pierwszy kontakt z papierosem mieli przede wszystkim na spotkaniu ze znajomymi (16%), czyli po raz kolejny nasuwa się potrzeba prowadzenia profilaktyki rówieśniczej. Niepokojący jest fakt, że 4% uczniów pierwszego papierosa zapaliło na terenie szkoły, co z kolei wskazywałoby na potrzebę edukacji nauczycieli i pedagogów szkolnych.

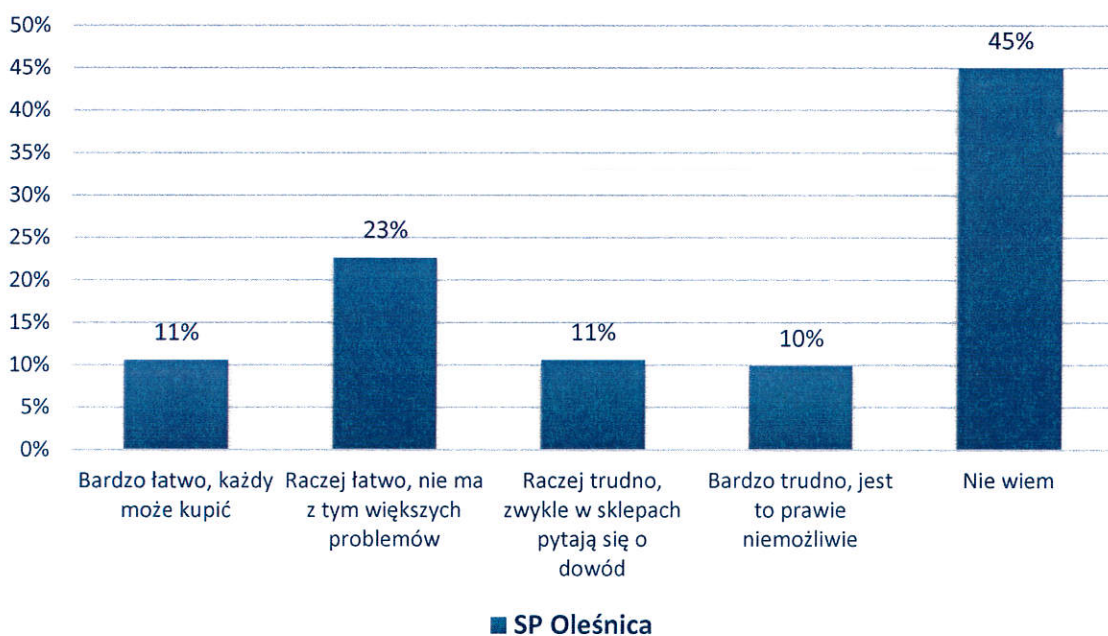
Aż 47% uczniów uważa, że wśród ich rówieśników pali więcej niż 20 osób, co może oznaczać, że palenie papierosów stanowi problem wśród młodzieży.

Ile osób z Twojej szkoły pali papierosy?

Niepokojącym wydaje się być fakt, że aż 34% badanych uczniów oceniło zakup papierosów jako raczej łatwy i bardzo łatwy. Może to oznaczać, że im lub ich rówieśnikom udało się kupić papierosy. W związku z tym zasadne jest wprowadzenie w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych oraz o lokalnych akcjach edukacyjnych skierowanych do osób dorosłych m.in. sprzedawców.

Czy łatwo jest kupić papierosy, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

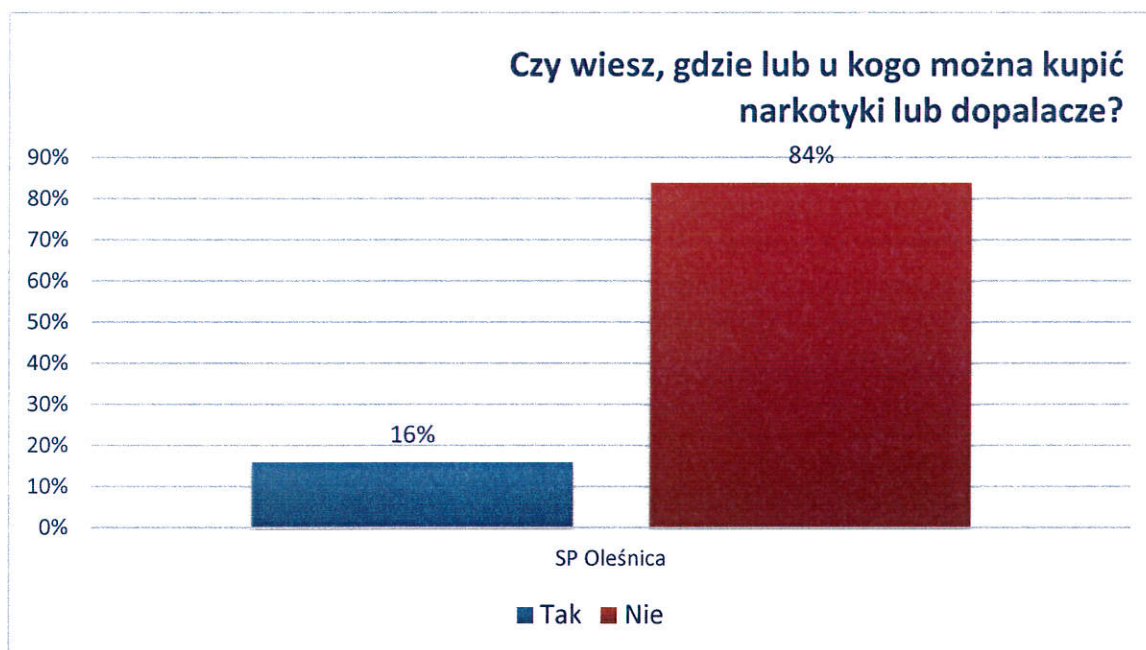
Substancje psychoaktywne – narkotyki i dopalacze

Wyniki badań wskazują, że uczniowie szkoły podstawowej w Oleśnicy nie mieli do tej pory kontaktu z narkotykami lub dopalaczami (98%) lub się do tego nie przyznają.

Fakt ten potwierdza się w wypowiedziach dotyczących okoliczności inicjacji alkoholowej uczniów. Wynika z nich, że ten problem ich nie dotyczy (99%) i nie zażywają narkotyków (98%). Można byłoby na podstawie powyższych danych pokusić się o stwierdzenie, że badani uczniowie nie mają aktualnie problemów z przyjmowaniem tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Z drugiej jednak strony aż 16% uczniów wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze co mogłoby oznaczać, że są tym zainteresowani.

Dodatkowo problemy z paleniem papierosów oraz piciem alkoholu mogą w przyszłości utarować drogę dla środków psychoaktywnych. Warto temu zapobiec realizując programy profilaktyczne w szkołach, a także lokalne akcje edukacyjne promujące zdrowy styl życia wolny od wszelkich używek.

POSTAWY WOBEC SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Wyniki badań postaw i przekonań uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych pokazują na konieczność edukacji w tym zakresie. Aż 33% badanych uczniów uważa, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż w wódce, a aż 53 % uważa, że dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki a 20 % nawet uważa, że nie można się od nich uzależnić. Są to dane wysoce niepokojące gdyż świadczą o braku wiedzy w tym zakresie oraz konieczności edukacji młodzieży.

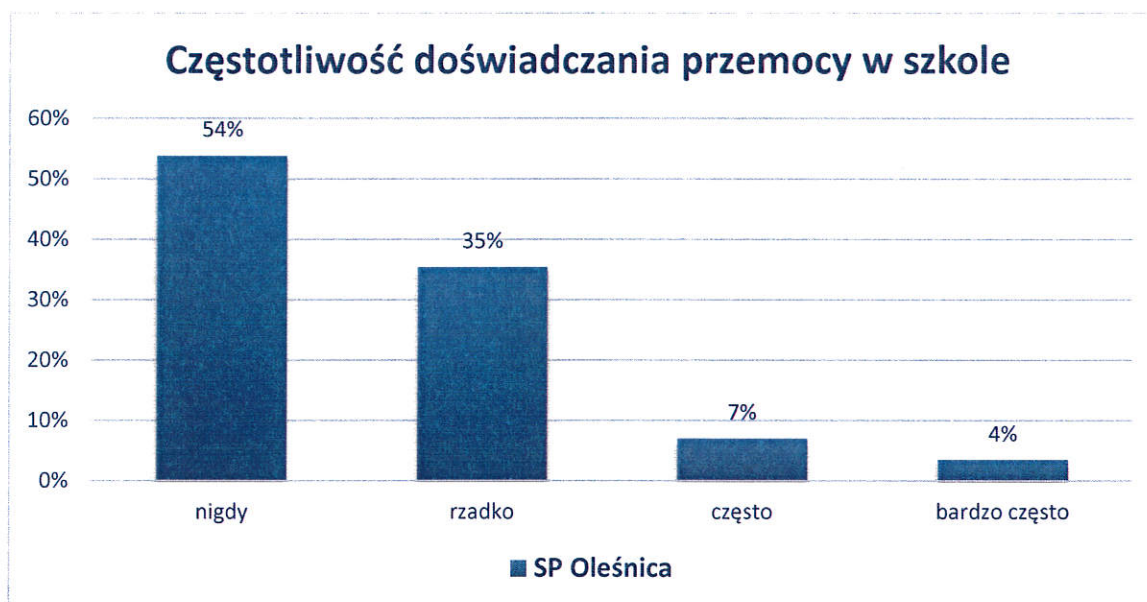
Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych: SP Oleśnica

Twierdzenie	Zdecydowani e zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowani nie zgadzam
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	33%	30%	10%	27%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	9%	17%	25%	49%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	46%	23%	11%	20%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	6%	10%	22%	62%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	13%	11%	19%	57%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	9%	9%	29%	53%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	4%	4%	18%	74%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	57%	18%	5%	20%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	13%	7%	30%	50%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	18%	17%	29%	36%

Przemoc w szkole

Aż 46% badanych uczniów wskazało, że w mniejszym lub większym stopniu doświadczają przemocy w szkole. Fakt ten świadczy o sporym problemie i wskazywałby na konieczność

realizacji programów profilaktycznych dzięki którym młodzież w sposób konstruktywny radziłaby sobie z trudnymi emocjami. Zapewne warto byłoby zaproponować rodzicom udział w szkole dla rodziców, gdzie dowiedzieli by się jak zbudować satysfakcjonujący kontakt z dzieckiem bez stosowania przemocy oraz dlaczego konsekwencje są bardziej skuteczne niż kary.

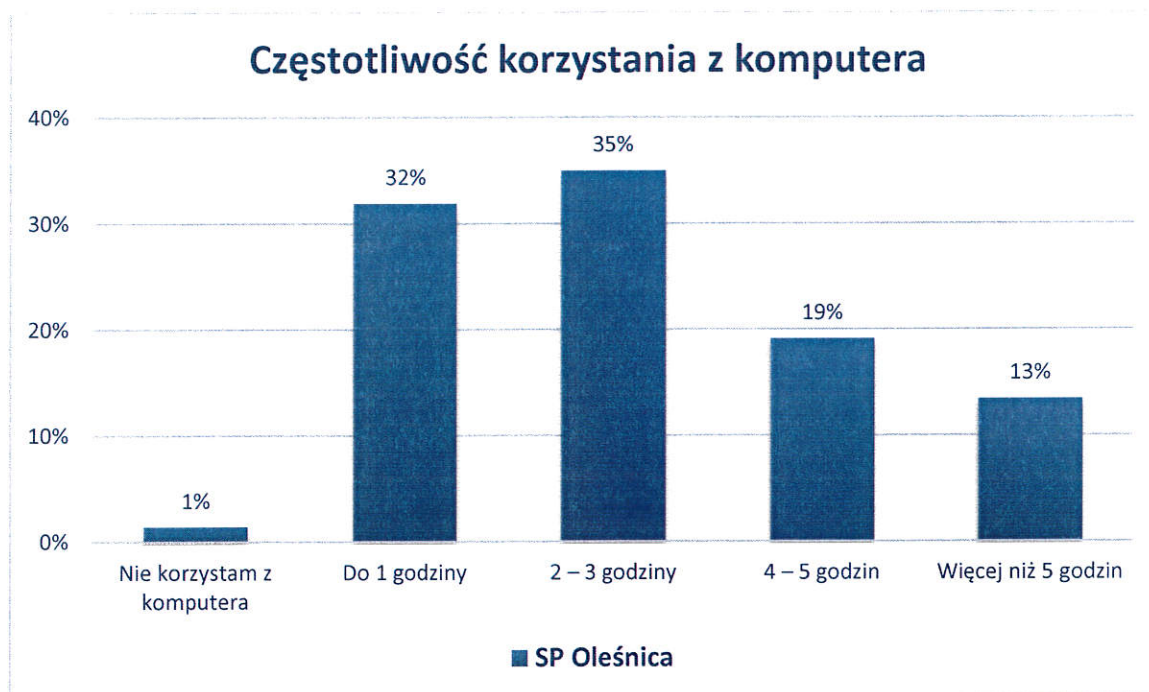
Dodatkowo, aż 17% uczniów wskazało, że raczej lub zdecydowanie nie czują się w swojej szkole bezpiecznie, a ponad jedna trzecia uczniów (31%) przyznała, że są w szkole uczniowie, których się boją. 20% uczniów twierdzi, że w ich szkole ma miejsce zjawisko prześladowania młodszych uczniów. W związku z powyższym istotne jest, aby w badanych grupach zwrócić uwagę na jakość relacji rówieśniczych, realizować działania integrujące grupę, rozwijające empatię i umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami np. Trening Zastępowania Agresji.

Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc

Większość uczniów spędza dziennie przed komputerem od 2 do 3 godzin (35%) oraz maksymalnie do 1 godziny (łącznie 33%).

Niestety, są także uczniowie, którzy korzystają z komputera 4-5 godzin dziennie (19%) lub nawet więcej niż 5 godzin dziennie (13%), co w praktyce może oznaczać, że po

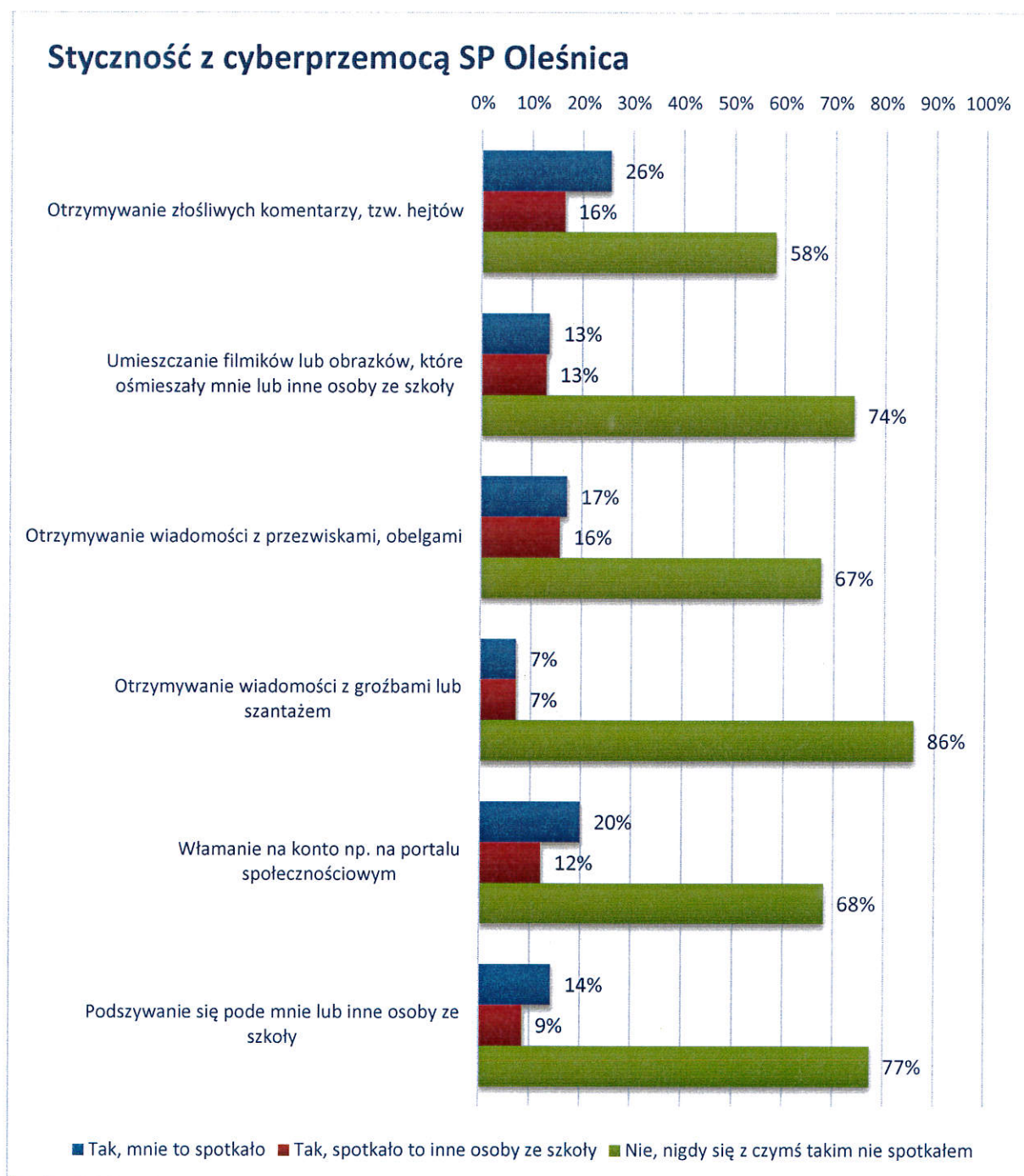
przyjściu ze szkoły korzystanie z komputera jest wśród tych uczniów jedyną formą spędzania czasu.

Uczniowie najczęściej wykorzystują komputer w następującym celu : gry komputerowe (35%), portale społecznościowe (33%) oraz strony internetowe ze śmiesznymi obrazkami i filmami (13%). Tylko niewielka część uczniów czas spędzony przed komputerem poświęca na naukę (7%).

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu zostało sprawdzone doświadczenie uczniów związane z cyberprzemocą. 26% uczniów szkoły podstawowej w Oleśnicy padło ofiarą hatingu. Polega to na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powodują falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości

i rozwijającej się tożsamości. Uczniowie często padali też ofiarami włamania na konto (20%) oraz otrzymywali wiadomości z przezwiskami i obelgami (17%). 14% uczniów padło również ofiarą podszywania się pod nich, a 13% umieszczania filmików lub obrazków, które je ośmieszały. 7% uczniów otrzymywało wiadomości z groźbami lub szantażem.

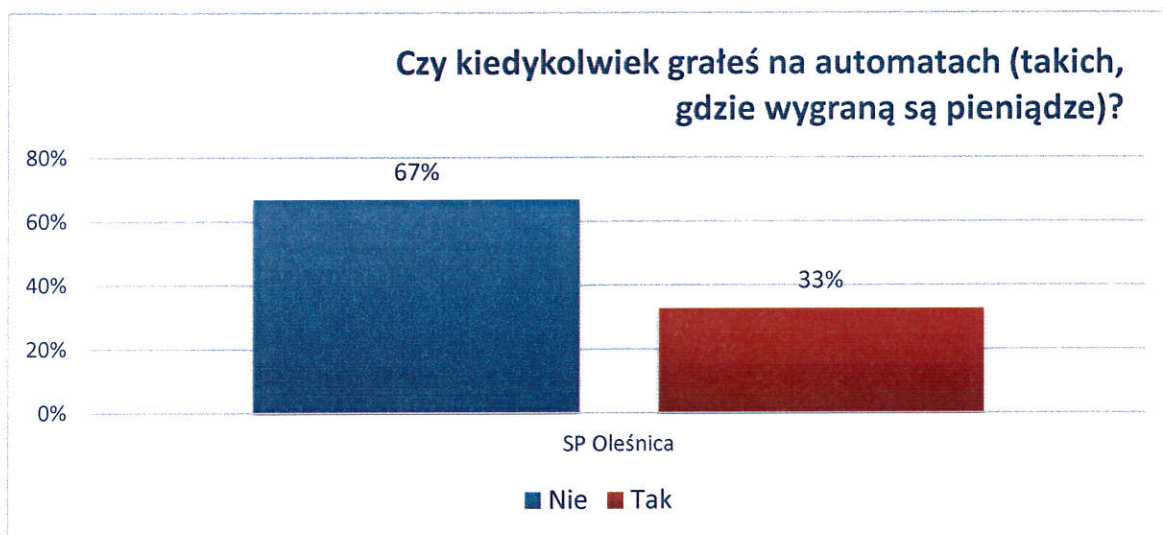

Powyższe dane wskazują na konieczność prowadzenia działań edukacyjnych dotyczących negatywnych skutków nadmiernego korzystania z komputera oraz zagrożeń z nim

związanych. Dobrym rozwiązaniem wydaje się rozwój zainteresowań młodzieży i organizacja ich czasu wolnego bez używek.

Hazard

Odsetek uczniów, którzy mają doświadczenie z tego typu rozrywką jest zauważalny – stanowi aż 33 %.

11 % uczniów ma również doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące wśród dzieci i młodzieży.

Do najczęściej diagnozowanych czynników ryzyka występujących wśród dzieci i młodzieży należy zaliczyć :

- popularyzację środków stymulujących w mediach
- dostępność ekonomiczną używek
- niską świadomość dotyczącą mechanizmów uzależnień
- brak wiedzy o miejscach udzielania pomocy
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej, brak umiejętności odmawiania

Wśród czynników chroniących można wskazać :

- prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży
- prowadzenie warsztatów dla rodziców
- promowanie zdrowego stylu życia
- udział w lokalnych i ogólnopolskich akcjach profilaktycznych
- szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych
- organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

W związku z powyższym w Gminny Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 duży nacisk położony jest na ukierunkowane działania profilaktyczne uświadamiające zagrożenia płynące z różnego rodzaju nadużywania substancji psychoaktywnych.

Zwrócono uwagę na ważność korelacji odpowiednich organizacji, służb i podmiotów zajmujących się profilaktyką , a także zaangażowanie do współpracy rodziców, którzy jak pokazują badania stanowią autorytet i dają poczucie bezpieczeństwa swoim dzieciom.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Kristyna Bator
Kristyna Bator

